

דָּוָד וּשְׁלֹמֹה בְּרִיָּה, וְכָל אֵינֹן נְבִיאֵי קְשׁוּט בְּלָחוּ (דף
קנט ע"א) סִדְרוּ בְּנוֹנָא דְלַעֲלָא.

תָּא חֲזִי, בְּנוֹנָא דְאִיפָא מְשֻׁמְרוֹת בְּאַרְעָא, הָכִי נָמִי
בְּרַקִּיעָא. דְּמִזְמֵרֵי לְמַרְיָהוּ, וְאַמְרֵי שִׁירְתָּא
תְּדִיר. וְכָלְהוּ קְוִימִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין, וְכָלְהוּ בְּסִדְרָן
דְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַתָּן, וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא.

עֲלָמוֹת שִׁיר, מָאֵי עֲלָמוֹת שִׁיר. אֵלָא כְּמָה דְאֵת
אָמַר, (שיר השירים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
וּשְׁמוֹנִים פְּלַגְשִׁים וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. מָאֵי וְעֲלָמוֹת
אֵין מְסַפֵּר. כְּמָה דְאֵת אָמַר (איוב כה) הֵיִשׁ מְסַפֵּר
לְגִדּוּדֵיו. וּבְגִין דְּלִית לֹון חוֹשְׁבָנָא, כְּתִיב וְעֲלָמוֹת
אֵין מְסַפֵּר.

וְכָלְהוּ שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסַחְרָן סְדָרִין, אֵלִין לְקַבֵּל
אֵלִין, לְזַמְרָא וּלְשַׁבְּחָא לְמַרְיָהוּ, וְאֵלִין אֵינֹן

לשון הקודש

החברים.

עֲלָמוֹת שִׁיר, מָה זֶה עֲלָמוֹת שִׁיר? אֵלָא
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שיר ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
וּשְׁמוֹנִים פְּלַגְשִׁים וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר.
מָה זֶה וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר? כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
הֵיִשׁ מְסַפֵּר לְגִדּוּדֵיו. וּמְשׁוּם שְׁאֵין לְהֵם
חֲשַׁבּוֹן, כְּתוּב וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר.
וְכָלְהוּ שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת, מְקִיפִים סְדָרִים,
אֵלֹו כְּנָגֵד אֵלֹו, לְזַמֵּר וּלְשַׁבַּח אֵת

העולם המתחתון כמו העולם העליון, וְכָל
אוֹתָם הַסְּדָרִים שֶׁסְּדָרוּ דָּוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ
וְכָל אוֹתָם נְבִיאֵי הָאֱמֶת – כָּלֵם סְדָרוּ
כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה.

בַּא רְאָה, כְּמוֹ שְׁנֵישׁ מְשֻׁמְרוֹת בְּאַרְצֵי –
כִּד גַּם בְּרַקִּיעַ שְׁמוֹמְרִים לְרַבּוֹנָם
וְאוֹמְרִים תְּמִיד שִׁירָה, וְכָלֵם עוֹמְדִים
אֵלֹו כְּנָגֵד אֵלֹו, וְהַכֵּל בְּסְדָרִים שֶׁל
שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבַתָּת, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ

עֲלָמוֹת שִׁיר. וּבְגִין דְּאִית עֲלָמוֹת דְּלֹא מְזַמְרִין בְּאֵלִין,
אֵלִין אֶקְרוּן עֲלָמוֹת שִׁיר.

תִּלְת סְדָרִין מִתְפָּרְשָׁן לְכָל סֶטֶר לְד' סְטָרֵי עֲלֵמָא,
וּבְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא דְאִיהִי לְכָל סֶטֶר, תִּלְת
סְדָרִין אַחֲרֵינָן. סְדָרָא קַדְמָאָה דְלְסֶטֶר מְזַרְחָה, תִּלְת
סְדָרִין אֵינֻן. וְאֵינֻן תְּשַׁעָה סְדָרִין, בְּגִין דְּכָל סְדָרָא
מֵאֵינֻן תִּלְת, אִית לִיהָ תִּלְת סְדָרִין, וְאִשְׁתַּכַּחוּ דְּאֵינֻן
תְּשַׁעָה, וּכְמָה אֶלְף וּרְבָבָן תְּחֻתֵיהוּ.

הֵינִי סְדָרִין תְּשַׁעָה, כּוּלְהוּ מִתְנַהֲגֵי בְּאַתְוֹן רְשִׁימָן,
וְכָל סְדָרָא אֶסְתְּכִי לְאֵינֻן אַתְוֹן רְשִׁימָן, (ס"א וְהָא
אִינְקוּמָה וְכֵן לְכָל סְדָרָא וְסְדָרָא, וְכּוּלְהוּ נְטִלֵי בְּאַתְוֹן רְשִׁימָן וְאֵלִין עֲלָמֵי מֵאֵלִין וְקִינְיָמָן
אֵלִין עַל אֵלִין) וּמִתְחַבְּרָן כְּפִלְהוּ, וְאֶמְרֵי שִׁירְתָּא. וְכֵד אֵינֻן
אַתְוֹן פְּרָחֵי גּוֹ אֲוִירָא דְרוּחָא (ההוא) דְּמִמְנָא עַל כִּלְא,
כְּדִין אֵינֻן נְטִלֵי, וְשִׁירְתָּא אַתְפַּסָּם, וְחַד אַתְ אַתְפַּטְשׁ

לשון הקודש

שְׁלֹשָׁה סְדָרִים, וְנִמְצְאוּ שְׁהֵם תְּשַׁעָה,
וּכְמָה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת תְּחַתִּיהֶם.
תְּשַׁעָה הַסְדָרִים הַלְלוּ, כָּלֵם מִתְנַהֲגִים
בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְכָל סְדָר מְסַתְבֵּל
לְאוֹתָן אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְנִהְרֵי בְּאֵרוּהָ וְכֵן
לְכָל סְדָר וְסְדָר, וְכָלֵם נִסְעִים בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְאֵלֵינוּ עֲלִינֻים מֵאֵלֵינוּ, וְעוֹמְדִים אֵלֵינוּ עַל אֵלֵינוּ וְכֵלְן
מִתְחַבְּרוֹת וְאוֹמְרוֹת שִׁירָה. וְכִשְׁאוֹתָן
הַאוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת לְתוֹךְ הָאֲוִיר שֶׁל

רְבוּנָם, וְאֵלֵינוּ הֵם עֲלָמוֹת שִׁיר. וּמִשׁוּם
שְׁיֵשׁ עֲלָמוֹת שְׁאִין מְזַמְרוֹת כְּמוֹ אֵלֵינוּ,
אֵלֵינוּ נִקְרְאוֹת עֲלָמוֹת שִׁיר.
שְׁלֹשָׁה סְדָרִים נִפְרָדִים לְכָל צֵד
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וּבְכָל סְדָר
וְסְדָר, שֶׁהוּא לְכָל צֵד, שְׁלֹשָׁה סְדָרִים
אַחֲרֵים. סְדָר רֵאשׁוֹן שֶׁלְצֵד מְזַרְחָה –
שְׁלֹשָׁה סְדָרִים הֵם, וְהֵם תְּשַׁעָה סְדָרִים,
מִשׁוּם שֶׁכָּל סְדָר מֵהַשְּׁלֹשָׁה הַלְלוּ יֵשׁ לוֹ

מתתא. וזהוהא את סלקא ונחתא ותירין אתון פרחי
 עליהו, והאי את מתתא, סלקא סדרא מתתא לעילא
 ואתחבר בהו, ואתעבידו תלת אתון, פלהו לפום
 אתון יה"ו, דאינון תלת גו אספקלריא המאירה.
 מאילין אתפרשו תלת סדרין ואינון תירין אתון.
 וזהוהא את דסלקא, מתחברא עמהון ואינון תלת.

תא חזי, אינון תירין אתון עלאין, דסלקין באוירא,
 אינון פלילין דא בדא, רחמי בדינא. ובגין כך
 אינון תירין, ואינון מעלמא עלאה ברזא דדכורא,
 והאי דסלקא ואתחברא עמהון איהי נוקבא,
 ואתפלילת בתרווייהו. פגוונא דנוקבא אתפלילת
 בתרי סטרי, בימינא ובשמאלא, ואתחברת בהו, הכי
 נמי האי את נוקבא, דאתחברת בתרי אתון אחרנין.

לשון הקודש

מתחברת עמהון, והן שלש.
בא ראה, אותן שתי אותיות עליונות
 שעולות באויר, הן פלולות זו בזו,
 רחמים בדין, ומשום כך הן שתיים, והן
 מן העולם העליון, בסוד של זכר. וזו
 שעולה ומתחברת עמהן היא נקבה,
 ונקללת בשתייהן, כמו שהנקבה נקללת
 בשני צדדים, בימין ובשמאל,
 ומתחברת עמהם, כך גם האות הנקבה
 הזו שמתחברת עם שתי אותיות

הרות והיאן הממנה על הכל, או הם
 נוסעים, והשירה נמתקת, ואות אחת
 מכה מלמטה, ואותה אות עולה
 ויורדת, ושתי אותיות פורחות עליהן.
 והאות הזו מלמטה מעלה סדר ממטה
 למעלה ומתחברת עמם, ונעשות שלש
 אותיות, בלם לפי האותיות יה"ו, שהן
 שלש בתוך האספקלריה המאירה.
 מאלו נפרדים שלשה סדרים ואותן
 שתי האותיות, ואותה האות שעולה

ואינן בתרין סטרין, אלין עלאין, ודא לתתא, וכלא
 איהו חד, דבר ונוקבא. (בר) דבר אתברי עלמא,
 דאינן אתון מעלמא עלאה גיגהו, דאינן אולידו
 כל עובדין לתתא, בגוונא דלהון ממש, ובגין כך מאן
 דידיע לון ואזדהר בהו, רחים לעילא ורחים לתתא.
 רבי שמעון אמר, אלין אתון בלהו, דבר ונוקבא,
 לאתפללא בתדא ברזא דמיין עלאין ומיין
 תתאין, וכלא חד, ודא איהו יחודא שלים. ובגין כך,
 מאן דידיע להו, ואזדהר בהו, זכאה איהו חולקיה
 בהאי עלמא ובעלמא דאתי, בגין דאיהו עקרא
 דיחודא שלים בדיקא יאות. תלת תלת מסטרא דא
 ומסטרא דא, ביחודא חדא בשלימו דכלא. וכלהו
 רזא דסדרא עלאה בדיקא חזי, בגוונא דלעילא,
 דההוא סדרא תלת תלת ברזא חדא.

 לשון הקודש

העליונים והמים התחתונים, והכל
 אחד, וזהו היחוד השלם. ומשום כך, מי
 שמביר אותם ונזקק בהם, אשרי חלקו
 בעולם הזה ובעולם הבא, משום שהוא
 עקר היחוד השלם בראוי, שלש שלש
 מצד זה ומצד זה, ביחוד אחד בשלמות
 הכל, וכלם הפסוד של הסדר העליון
 בראוי כמו שלמעלה, שאותו סדר
 שלשה שלשה בסוד אחד.

אחרות, והן בשני צדדים אלו
 העליונים, וזה למטה, והכל הוא אחד,
 זכר ונקבה. והיין שבאשר נברא העולם,
 שאותם האותיות הן מן העולם העליון,
 שהם הולידו את כל המעשים למטה
 כמו שלהם ממש. ומשום כך, מי שיודע
 אותן ונזקק בהן, אהוב הוא למעלה
 ואהוב למטה.

רבי שמעון אמר, כל האותיות הללו,
 זכר ונקבה, להכליל יחד בסוד המים

סִדְרָא תַּנְיִנָא דְלִסְטֵר דְרוּם, תְּלַת סִדְרִין אֵינּוּן
לְהֵוּא סִטְרָא. וְכָל סִדְרָא וְסִדְרָא תְּלַת
תְּלַת, וְאֵינּוּן תַּשְׁעָה, כְּמָה דְאַתְמָר. וְאַתְוּוּן אַתְפְּלְגוּ
הָכִי. לְכָל סִטְרִי, לְאַתְחַבְרָא כְּלָא כְּחַד, בְּגִין דְּאִית
אַתְוּוּן בְּרִזָּא דְנוֹקְבָא, וְאַתְוּוּן בְּרִזָּא דְדְכוּרָא, וְאַתְחַבְרוּ
כְּלָהוּ כְּחַדָּא, וְהוּוּ חַד בְּרִזָּא דְשְׂמָא קְדִישָׁא שְׁלִים.
וְלַגְבִּיּהוּ סִדְרִין מְמַנְן תְּלַת תְּלַת, כְּמָה דְאַתְמָר.
וְכָלָא נִבְקָא מִסִּדְרָא דְאַבְחָן דְלְעִילָא, כְּסִדְרָא
דְאַתְתְּקִנָּא אַתְוּוּן דְשְׂמָא קְדִישָׁא יְהוּ, כְּמָה דְאַתְמָר.
הֵי סִדְרִין פְּלָהוּ, מִתְנַהֲגִי בְּאֵלִין אַתְוּוּן יְדִיעֵן, וְנִטְלִי
בְּהוּ, וְכְמָה חִילִין וְרַבּוּוּן פְּלָהוּ לְתַתָּא, דְנִטְלִי וְאַתְנַהֲגִי
בְּסִדְרָא דָּא.

סִדְרָא תְּלִיתָא דְלִסְטֵר צְפוֹן, בְּתְלַת סִדְרִין אֵינּוּן
לְהֵוּא סִטְרָא, וְאֵינּוּן תַּשְׁעָה. וּבְתְלַת סִטְרִין

לשון הקודש

יוצא מהסדר של האבות שלמעלה, פסדר שנתקנו אותיות השם הקדוש יהו, כמו שנתבאר. כל הסדרים הללו מתנהגים באותיות הידועות הללו ונוסעים בהן, וכמה צבאות ורכבות בלם למטה שנוסעים ומתנהגים בפסדר הזה.

סדר שלישי שלצד צפון, בשלשה סדרים הם לאותו הצד, והם תשעה,

סדר שני שלצד הדרום, שלשה סדרים הם לאותו הצד, וכל סדר וסדר שלשה שלשה, והם תשעה, כמו שנתבאר, וכך נחלקות האותיות לכל צד להתחבר הכל יחד. משום שיש אותיות בסוד של נקבה, ואותיות בסוד של זכר, וכלן התחברו יחד, והן אחת בסוד השם הקדוש השלם, ואליהם סדרים ממנים שלשה שלשה, כמו שנתבאר, והכל

תִּלְתַּת תִּלְתַּת לְכָל סֶטְרַי אֵינֻן תִּשְׁעָה, וְאֵינֻן סְדָרִין
 מִתִּלְתַּת סֶטְרִין כְּמָה דְאִתְמַר. שְׁבַעַה וְעֶשְׂרִים, (דף קנט ע"ב)
 בְּרֹא דְאִתּוּן דְאֵינֻן שְׁבַעַה וְעֶשְׂרִין. וְאִף עַל גַּב
 דְאֵינֻן תִּרִין וְעֶשְׂרִין, שְׁלִימוֹ דְאִתּוּן אֵינֻן שְׁבַעַה
 וְעֶשְׂרִין. וְהָכִי סְדוּרָא דְסְדָרִין אֵלִין.

שְׁבַעַה וְעֶשְׂרִין לְתִלְתַּת תִּלְתַּת סְדָרִין לְכָל סֶטְרַי.
 וְאִשְׁתַּכְּחוּ אֵלִין תִּלְתַּת מֵהָאֵי סֶטְרָא דְאֵינֻן
 תִּשְׁעָה, וְאֵלִין תִּלְתַּת מֵהָאֵי סֶטְרָא דְאֵינֻן תִּשְׁעָה, וְאֵלִין
 תִּלְתַּת דְהָאֵי סֶטְרָא דְאֵינֻן תִּשְׁעָה. אִשְׁתַּכְּחוּ כְּלָהוּ
 שְׁבַעַה וְעֶשְׂרִין.

וְרֹא דְאֵלִין שְׁבַעַה וְעֶשְׂרִין, אֵינֻן תִּשְׁעָה אִתּוּן
 (אֵינֻן) דְאֵינֻן בְּרֹא דְנוֹקְבֵי, לְאִתְחַבְּרָא בְּהוּ
 נוֹקְבָא, עִם אֵינֻן תְּמִינֵי סְרֵי סֶטְרֵי אַחֲרֵינִין, בְּרֹא
 דְאִתְמַר (נ"א דְדָבָר), וְכֹלָא אִיהוּ כְדָקָא חַזִּי.

לשון הקודש

מצד זה שהם תשעה, ושלשה הללו
 מהצד הזה שהם תשעה, ושלשה הללו
 מהצד הזה שהם תשעה, נמצאו כלם
 שבעה ועשרים.

והסוד של השבעה ועשרים הללו הן
 תשע אותיות (הן) שהן בסוד הנקבות,
 לחבר עמהם נקבה עם אותם שמונה
 עשר צדדים אחרים בסוד שנתפאר ושל
 הזכר, והכל הוא פראוי.

ובשלשה צדדים שלשה שלשה לכל צד
 הם תשעה, ואותם סדרים משלשת
 הצדדים, כמו שנתפאר. שבעה
 ועשרים, בסוד האותיות שהן שבע
 ועשרים. ואף על גב שהן עשרים
 ושתים, שלמות האותיות הן עשרים
 ושבע. וכך הסוד של הסדרות הללו.
 שבעה ועשרים, לשלשה שלשה
 סדרים לכל צד. ונמצאו שלשה אלה

תָּא חַיִּי, בְּגוֹנָא דַּאיִנּוּן אַתְּוּן עֲלָאִין דְּעֲלָמָא עֲלָאָה,
 חָכִי נְמִי אַתְּוּן אַחַרְנִין לְתַתָּא. אַתְּוּן עֲלָאִין
 רַבְרַבִּין, וְאַתְּוּן תַּתְּאִין זְעִירִין, וְכֹלָא דָּא בְּגוֹנָא דָּא,
 וְכֹל חַיִּי רְזִין, בְּרִזָּא דְדַכְר וְנוֹקְבָא, כֹּלָּא חַד בְּשָׁלִימוּ.

השלמה מההשמטות (סימן נ"א)

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל, בְּשָׂרָה כְּתִיב פְּקִידָה,
 וּבְרַחֵל כְּתִיב זְכִירָה. אַמָּאי, בְּגִין דְּזָכוּר
 אַתְרָשִׁים בְּיַעֲקֹב דַּאיִהוּ בְרִית שְׁלוֹם כֹּד אַתְעָבִיד
 יוֹסֵף, וּבְמָה כֹּד נָטַל שׁוֹר בְּחֵדִיה דְּלֹא יִתְקִיף לְסַטְרָא
 אַחְרָא. וּבְגִין כֹּד אַתְקָרִי יוֹסֵף בְּכוֹר, דְּהָהוּא שׁוֹר
 דְּנָטַל, בְּכוֹר שׁוֹרוֹ וְדָאי, וְהָהוּא שׁוֹר, שׁוֹר תָּם וַיַּעֲקֹב
 אִישׁ תָּם. רַבּוֹן וְשָׁלִיט מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא, דְּהָהוּא שׁוֹר
 תָּם שְׂאִרֵי בְּגוּיָה: (עד כאן מההשמטות)

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל, דְּהָא בְּמִזְלָא תְּלִיא,

לשון הקודש

משום שזכור נרשם ביַעֲקֹב שהוא ברית
 שלום כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה יוֹסֵף, וּבְמָה? כְּשֶׁנָּטַל
 שׁוֹר עִמּוֹ שְׁלֹא יִחֹק אוֹתוֹ הַצֵּד הָאֲחֵר,
 וְלָכֵן נִקְרָא יוֹסֵף בְּכוֹר, שְׂאוֹתוֹ שׁוֹר
 שֶׁנָּטַל בְּכוֹר שׁוֹרוֹ וְדָאי, וְאוֹתוֹ שׁוֹר שׁוֹר
 תָּם, וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם רַבּוֹן וְשָׁלִיט, בְּעַל
 הַבַּיִת שְׂאוֹתוֹ שׁוֹר תָּם שׁוֹרָה כְּתוּבוֹ: ע"ב

מההשמטות

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל, שְׂהָרֵי בְּמִזְלָא זֶה

כֹּא רָאָה, כְּמוֹ שְׂאוֹתָן אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כֹּד גַּם הָאוֹתִיּוֹת
 הָאֲחֵרוֹת לְמַטָּה, אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 גְּדוֹלוֹת, וְאוֹתִיּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת קְטַנוֹת, וְהַכֹּל
 זֶה כְּמוֹ זֶה. וְכֹל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ הֵם בְּסוּד
 שֶׁל זָכָר וְנוֹקְבָה, הַכֹּל אַחַד בְּשָׁלְמוֹת.

(סימן נ"א)

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל. בְּשָׂרָה כְּתִיב
 פְּקִידָה, וּבְרַחֵל כְּתִיב זְכִירָה, לְמָה?

וּבְנִין כָּךְ כְּתִיב בְּהַ זְכִירָה. (בראשית כא) וְה' פָּקַד אֶת
שָׂרָה, לֹא כַּמּוֹלָא הָוּה. וְאִי תִימָא דְהָא בְּנִין כַּמּוֹלָא
תְּלִיין וְלֹא לְתַתָּא, הָכֵא בְּשָׂרָה לֹא כַּמּוֹלָא הָוּה.
אֵלֶּא וְה' כְּתִיב, כֹּלֵא כַּחֲדָא.

אִי הָכֵי אַמַּאי כְּתִיב פְּקִידָה, אֵלֶּא וְדַאי זְכִירָה, (דא)
הָוּת מְקַדְמַת דְּנָא, וְאַתְמָסַר מִכְּתָחָא דָּא לְתַתָּא,
כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית יז) וְאֶת בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יֶעֱזֵק
אֲשֶׁר תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה וְגו'. וְלִבְתֵּר כַּגְּוֹנָא
דָּא, וְכִיּוֹן דְּאֲדַבֵּר, בְּרוּזָא דְלַעִילָא, לְבַתֵּר אֶתְמַר בְּרוּזָא
דְּנוֹקְבָא פְּקִידָה, לְמַחֲוֵי כֹלֵלָא דְכֹלֵא כַּחֲדָא.

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (שמות)
וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִידִים אֹתָם וְאִזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי. וְאִזְכֹּר
הָא זְכִירָה, בְּנִין דְּאִיתָּו לְעִילָא. דְּהֵאִי מוֹלָא דְּאִיתָּו

לשון הקודש

לך שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה וְגו'. אַחֲרֵי כֵן כְּמוֹ
זֶה - בִּיּוֹן שְׁנִיזְכֹּר בְּסוּד שְׁלַמְעֵלָה, אַחֲרֵי
כֵן נֶאֱמַר בְּסוּד שֶׁל הַנְּקֻבָּה פְּקִידָה,
שִׁיחֵיהָ הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל יַחַד.

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶל רַחֵל. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח
וְאָמַר, (שמות ו) וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִידִים אֹתָם
וְאִזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי. וְאִזְכֹּר - הָרִי זְכִירָה,
מִשּׁוּם שֶׁהִיא לְמַעַלָּה, שֶׁהַמּוֹלָ הַזֶּה הוּא

תְּלוּי, וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב בְּהַ זְכִירָה. וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה - זֶה לֹא הָיָה מִהַמּוֹלָ. וְאִם
תֵּאמַר שֶׁהָרִי הַבְּנִים תְּלוּיִים כַּמּוֹלָ וְלֹא
לְמַטָּה - כַּאֲזַן בְּשָׂרָה זֶה לֹא הָיָה כַּמּוֹלָ,
אֵלֶּא כְּתוּב וְה', הַכֹּל יַחַד.

אִם כֵּן, לְמָה כְּתוּב פְּקִידָה? אֵלֶּא וְדַאי
הַזְכִּירָה (וְהוּו) הָיְתָה מְקַדְמָה לְכֵן, וְהַמְּפָתַח
הַזֶּה נִמְסַר לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית יז)
וְאֶת בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יֶעֱזֵק אֲשֶׁר תֵּלֵד

לְעֵילָא בְּדְכוּרָא, אַתָּא עַל פְּקִידָה דְּאִיהִי בְּגִלוּתָא
 לְתַתָּא בְּנוֹקְבָא. בְּגִוּוּנָא דָּא וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל,
 כִּמָּה דַּאתְּ אָמַר וַאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי.

תָּא חַזִּי, פְּתִיב, (שמות ג) פֶּקֶד פֶּקֶדוֹתַי אֶתְכֶם, וְכִי
 פֶּקֶד פֶּקֶדוֹתַי, וְהָא פֶּקֶדָה בְּנוֹקְבָא קַיִמָּא
 וּבְהֵהוּא זְמַנָּא בְּגִלוּתָא הוּת, וְאִיהִי אֲמַרְת פֶּקֶד
 פֶּקֶדוֹתַי. אֶלָּא הָכָא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, וְרוּז דְּחַכְמַתָּא
 הָכָא וְאִיהִי בְּגִלוּתָא הִיךְ אֲתַחַזִּי לְמִשָּׁה הָכָא, וְהִיךְ
 אֲמַרְת פֶּקֶד פֶּקֶדוֹתַי.

אֶלָּא הָכִי אֲוֹלִיפְנָא שְׂמִשָּׂא כִּד נְהִיר, אִיהִי בְּשִׁמְיָא,
 וְתוֹקֶפִיָּה וְחִילִיָּה שְׁלֵטָא עַל אַרְעָא בְּכָל אַתְר.
 בְּגִוּוּנָא דָּא (ישעיהו ו) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּזְמַנָּא
 דְּמִקְדָּשָׁא קָאִים, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דָּא אַרְעָא
 קַדִּישָׁא. וְהַשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִיהִי לְעֵילָא.

לשון הקודש

להסתכל, וכאן סוד של החכמה, והיא
 בגלות, איך נראה למשה כאן ואיך
 אמרה פקד פקדתי.

אלא כד למדנו, כשהשמש מאיר – הוא
 בשמים, ותקפו וכחו על הארץ בכל
 מקום. כמו כן מלא כל הארץ כבודו.
 בזמן שהמקדש עמד – מלא כל הארץ
 כבודו, זו הארץ הקדושה, וכעת

למעלה בזכר, בא על פקידה שהיא
 בגלות למשה בנקבה. כמו כן ויזכר
 אלהים את רחל, כמו שנאמר ואזכר את
 בריתי.

בא ראה, כתוב פקד פקדתי אתכם. וכי
 פקד פקדתי? וברי הפקידה עומדת
 בנקבה, ובאותו הזמן היתה בגלות, והיא
 אומרת פקד פקדתי? אלא שבאן יש

וְתוֹקֵפָא סַחְרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לְאַנְנָא עֲלֵייהוּ, וְאַף עַל
גַּב דְּאִינוּן בְּאַרְעָא אַחְרָא.

וְתָא חַזִּי, שְׂכִינְתָא לְתַתָּא וְשְׂכִינְתָא לְעִילָא.
שְׂכִינְתָא לְעִילָא בְּתַרְיִסְר תְּחוּמֵי רְתִיבִין
קַדִּישִׁין, וְתַרְיִסְר חִינוּן עֲלָאִין. שְׂכִינְתָא לְתַתָּא
בְּתַרְיִסְר שְׂבָטִין קַדִּישִׁין, וְכִדִּין אֶתְפְּלִילת שְׂכִינְתָא
לְעִילָא וְתַתָּא, וְכֹלָא בְּחַד זְמַנָּא כְּחָדָא. וְאַף עַל גַּב
דְּבִזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא לְתַתָּא, לָא אֶתְתַּקְּנַת
לְעִילָא, הָכִי גַּמִּי לָא אֶתְתַּקְּנַת, בְּגִין דְּלְתַתָּא לָא
אֶתְתַּקְּנַת, וְדָא הוּא בְּגִלּוּתָא עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְּאִיהִי
בְּגִלּוּתָא עֲמַהוּן.

בְּמַה אֶתְתַּקְּנַת, לְמַלְפָּא דְּמִית בְּרִיָּה, מַה עֵבֶד פָּפָא
לִיה לְעַרְסִיה עַל אַבְלָא דְּבְרִיָּה, וְלָא אֶתְקִין
לִיה לְעַרְסִיה, אֶלָּא נָטַל פּוּבִין וְדַרְדְּרִין, וְאַטִּיל תַּחוּת

לשון הקודש

השכינה למעלה ולמטה, והכל בפעם
אחת יחד. ואף על גב שבזמן שישראל
בגלות למטה לא נתקנת למעלה, כך גם
לא נתקנת משום שלמטה לא נתקנת,
וזהו בגלות עם ישראל, שהיא בגלות
עמהם.

במה נתקנת? למלך שמת בנו, מה
עשה? כפה את מטתו על אבל בנו, ולא

שישראל בגלות - היא למעלה, והתקף
מקיף את ישראל להגן עליהם, ואף על
גב שהם בארץ אחרת.

ובא תראה, שכינה למטה ושכינה
למעלה. שכינה למעלה בשנים עשר
תחומים מרכבות קדושות ושתיים עשרה
חיות עליונות. שכינה למטה בשנים
עשר שבטים קדושים. ואז נכללת

עֲרִיסִיה, וְשָׁכִיב עֲלֶיהָ, כִּדְּשָׂא בְרִיךְ הוּא, בִּיּוֹן
 דְּאֵתְגַלּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֵתְחַרַּב מִקְדָּשָׁא, נָטַל פּוֹכִינ
 וְדַרְדְּרִין וְשׁוּי תַּחֲזִיתִיה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות ג) וַיֵּרָא
 מִלְּאֲךָ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל
 הוּוּ בְּגַלּוּתָא.

פְּקֹד פְּקֹדֵי אֶתְכֶם, מָאן דְּלֹא קִיּוּמָא בְּרִשׁוּתִיה,
 מַה פְּקִיד, וּמַה עֵבִיד. אֵלָא פְּקֹד מְלַעֲיֵלָא,
 פְּקֹדֵי מְלִתְתָא, מָאן טַעֲמָא, בְּגִין דְּהָא זְכוּרָה הָוֵת
 עֲלָה מִקְדָּמַת דִּנְא, דְּכְּתִיב וְאֶזְכְּרֶנּוּ אֶת בְּרִיתִי. בִּיּוֹן
 דְּכְּתִיב וְאֶזְכְּרֶנּוּ, הָא זְכוּרָה אֶתְמַנָּא עֲלָה, וּבְגִין כִּדְ
 אֲמַרְת לְבִתֶּר פְּקֹד פְּקֹדֵי. (דף קט ע"א) דְּהָא סִימְנָא נְקֻטָּת
 מִקְדָּמַת דִּנְא. בְּגִינוּנָא דָּא שָׂרָה דְכְּתִיב, (בראשית כא) וְה'
 פְּקֹד אֶת שָׂרָה. אֲבָל הָכָא רַחֵל דְּלֹא אֲדַפְרַת מִקְדָּמַת
 דִּנְא, לָא אֶתְמַר בָּהּ פְּקִידָה אֵלָא זְכוּרָה, וְכִלְא
 בְּזְכוּרָה אִתְּהוּ, בְּרִזָּא דְּמִזְלָא.

לשון הקודש

בְּרִשׁוּתוֹ, מַה מְצוּה וּמַה עוֹשֶׂה? אֵלָא
 פְּקֹד מְלַמְעֵלָה, פְּקֹדֵי מְלַמְטָה. מַה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁהַזְכוּרָה הוּוּ הִיָּתָה עֲלֶיהָ
 מִקְדָּם לְכוּ, שְׂכָתוּב וְאֶזְכְּרֶנּוּ אֶת בְּרִיתִי.
 בִּיּוֹן שְׂכָתוּב וְאֶזְכְּרֶנּוּ - הִנֵּה זְכוּרָה
 הַתְּמַנְתָּה עֲלֶיהָ, וּמִשּׁוּם כִּדְ אֲמַרְתָּ אַחַר
 כִּדְ פְּקֹד פְּקֹדֵי, שְׁהִרִי סִימָן לְקַחָה
 מִקְדָּם לְכוּ. כְּמוֹ כֵּן שָׂרָה, שְׂכָתוּב וְהוּ

הַתְּקִין לוֹ אֶת מִשְׁתּוֹ, אֵלָא נָטַל קוֹצִים
 וְדַרְדְּרִים וְהִטִּיל תַּחַת מִשְׁתּוֹ וְשָׁכַב עֲלֶיהָ.
 כִּדְ הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא, בִּיּוֹן שְׁגַלּוּ יִשְׂרָאֵל
 וּנְחַרַּב הַמִּקְדָּשׁ, לְקַח קוֹצִים וְדַרְדְּרִים
 וְשֵׁם תַּחֲתֵיו. וְהוּוּ שְׂכָתוּב וַיֵּרָא אֵלָיו
 מִלְּאֲךָ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה,
 מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל הָיוּ בְּגַלּוּת.
 פְּקֹד פְּקֹדֵי אֶתְכֶם. מִי שְׂלֵא עוֹמֵד

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חִזְקִיָּה, הוּוּ אֲזִלִּי מִקְפּוֹטְקִיָּא לְלוּד,
וְהָוָה רַבִּי יְהוּדָה רָכִיב, וְרַבִּי חִזְקִיָּה עַל רַגְלוֹי,
אֲדַהְכִי גַחַת רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר מִפְּאֵן וְלַהֲלָאָה גַתְעַסְק
בְּאוּרֵייתָא, פְּמָה דְכְּתִיב, (דברים לב) הָבוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ.

אָמַר לִיָּה אֱלוֹ הַיִּנְיָא תְּלַתָּא, יָאוּת הוּא דְחַד דְּחַד יִימָא,
וְתִרִין יְתִיבוּ לִיָּה. אָמַר לִיָּה, הַיִּי מְלִי
בְּבִרְכָאן. בְּגִין דְּאֲדַבֵּר חַד שְׂמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְתִרִין יְתִיבוּ לִיָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים לב) פִּי שֵׁם
ה' אֶקְרָא הָבוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ. פִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא, הָא
חַד דְּמִבְּרַךְ, הָבוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ, אֵלִין תִּרִין אַחֲרֵינִין.
אָבַל בְּאוּרֵייתָא אֶפִּילוּ תְּרִי יְתִיבֵי וַיְהִי רְבוּ וְתוֹקְפָא
דְּשַׁבְחָא דְאוּרֵייתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לשון הקודש

שאַחַד יאמר – וּשְׁנַיִם יְשִׁיבוּ לוֹ. אָמַר לוֹ,
הַדְּבָרִים הִלְלוּ שֶׁל הַפְּרָכּוֹת, מִשּׁוּם
שֶׁנִּזְכָּר שֵׁם אַחַד שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּשְׁנַיִם יְשִׁיבוּ לוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב פִּי שֵׁם ה'
אֶקְרָא הָבוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ. פִּי שֵׁם ה'
אֶקְרָא – זֶה אַחַד שְׂמִיבְרַךְ. הָבוּ גְדֹל
לְאֱלֹהֵינוּ – אֱלוֹ שְׁנַיִם אַחֲרֵימִ. אָבַל
בְּתוֹרָה, אֶפִּילוּ שְׁנַיִם יוֹשְׁבִים וְנוֹתְנִים
גְדֹל וְחֻק שֶׁל שַׁבַּח הַתּוֹרָה
לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

פֶּקַד אֶת שָׂרָה. אָבַל פְּאֵן רַחֵל, שְׁלֵא
נִזְכָּרָה מִקְדָּם לְבֵן, לֹא נֵאמַר בָּהּ פְּקִידָה,
אֶלָּא זְכִירָה, וְהַכֵּל הוּא בְּזִכְרָה, בְּסוּד
שֶׁל הַמִּזְל.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חִזְקִיָּה הָיוּ הוֹלְכִים
מִקְפּוֹטְקִיָּא לְלוּד, וְרַבִּי יְהוּדָה הָיָה רוֹכֵב,
וְרַבִּי חִזְקִיָּה עַל רַגְלוֹי. בִּינְתִים יָרַד רַבִּי
יְהוּדָה. אָמַר, מִפְּאֵן וְהִלָּאָה גַתְעַסְק
בְּתוֹרָה, בְּפִתּוּב (דברים לב) הָבוּ גְדֹל
לְאֱלֹהֵינוּ.

אָמַר לוֹ, אֱלוֹ הַיִּנְיָא שְׁלֵשָׁה – יָפָה הוּא,

אָמַר לִיה רַבִּי חֲזַקְיָה, לְגַבֵּי בְרַכָּאן אַמַּאי תִּלְתַּת.
אָמַר לִיה, הָא אֹיְקָמוּהָ וְאַתְמָר, דְּכַתִּיב הָבוּ
 גִּדְלָא לְאַלְהֵינוּ. אֲבָל רָזָא דְמַלְתָּה הָבָא, דְּהָא כָּל רִזִּין
 דְּבְרַכָּאן הָכִי אִיהוּ, חַד לְבְרַכָּא וְתִרִין לְאַתְבָּא, בְּגִין
 דִּי־סִלַּק שְׁבַחָא דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְרָזָא דְתִלְתָּא. חַד
 מְבַרְךְ וְתִרִין (אַמְרֵי אַמֵּן) דְּאֹדְוֵי, וְדָא הוּא קִיּוּמָא
 דְּבְרַכָּאן, וּבְרָזָא עֲלָאָה כְּדָקָא יָאוּת, וּבְרָזָא דְתִלְתַּת
 כְּמָה דְאֹיְקָמוּהָ.

עַד דְּהָווּ אֲזִילֵי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּנִינָן, אֵית זְכִירָה
 לְטַב, וְאֵית זְכִירָה לְבִישׁ, אֵית פְּקִידָה לְטַב,
 וְאֵית פְּקִידָה לְבִישׁ. אֵית זְכִירָה לְטַב, כְּמָה דְאֹיְקָמוּהָ,
 דְּכַתִּיב (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רְאשׁוֹנִים וְגו'. (בראשית
 ח) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ. (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
 בְּרִיתוֹ. וְאֵית זְכִירָה לְבִישׁ, דְּכַתִּיב, (תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי

לשון הקודש

ובסוד של שלשה, כמו שבארנוהו.
בעודם הולכים, אמר רבי יהודה,
 שנינו, יש זכירה לטוב ויש זכירה לרע,
 יש פקידה לטוב ויש פקידה לרע. יש
 זכירה לטוב - כמו שבארנוהו, שכתוב
 (ויקרא כו) וזכרתי להם ברית ראשונים וכו',
 (בראשית ח) ויזכר אלהים את נח, (שמות ב)
 ויזכר אלהים את בריתו. ויש זכירה
 לרע - שכתוב (תהלים עח) ויזכר כי בשך

אמר לו רבי חזקיה, כלפי הברכות
 למה שלשה? אמר לו, הרי פרשוהו
 ונתבאר, שכתוב הבו גדל לאלהינו.
 אבל סוד הדבר פאן, שהרי כל הסודות
 של הברכות הוא פך - אחד לברך
 ושנים להשיב, כדי שיעלה השבח של
 הקדוש ברוך הוא בסוד של שלשה,
 אחד מברך ושנים ואמרים אמון שמודים,
 וזהו קיום הברכות, ובסוד עליון כראוי,

בְּשָׂר הַמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב. פְּקִידָה לְטַב,
 וְדִבְתִּיב, (שמות ג) פֶּקֶד פְּקִדְתִּי אֶתְכֶם. פְּקִידָה לְבִישׁ,
 וְדִבְתִּיב, (תהלים פט) וּפְקִדְתִּי בְּשֵׁבֶט פְּשָׁעִים וּבִנְגָעִים עֲוֹנָם.
 וְכִלְהוּ רִזִּין עֲלֵאִין.

כָּל תַּיִי זְכִירָה וּפְקִידָה לְטַב, אֵלִין אֵינֹון דְּרִזִּין
 יְדִיעֹון. רָזָא דְמַהִימְנוּתָא דְכַר וְנוֹקְבָא רָזָא חֲדָא,
 זְכִירָה וּפְקִידָה, וְאֵלִין אֵינֹון לְטַב. זְכִירָה וּפְקִידָה
 לְבִישׁ, אֵלִין אֵינֹון רָזָא דְסִטְרָא אַחְרָא, דְקִימָא בְּרָזָא
 דְאַלְהִים אַחְרִים, דְכַר וְנוֹקְבָא כְחֲדָא, זְכִירָה בְּהֵאִי,
 וּפְקִידָה בְּהֵאִי, וְאֵלִין אֵינֹון דְקִימִין תְּדִיר לְבִישׁ.
 וְאֵלִין לְקַבִּיל אֵלִין. מַהֲכָא נְפִקִי כָּל רִזִּי דְמַהִימְנוּתָא
 וְכָל קְדוּשִׁין עֲלֵאִין, בְּמַה דְאֻקְמוּהָ. וּמַהֲכָא נְפִקִי כָּל
 זִינִין בִּישִׁין וְכָל מוֹתָא, וְכָל סִטְרִין וְזִינִין בִּישִׁין
 בְּעֵלְמָא וְאֻקְמוּהָ. וְדָא בְּהַפּוּכָא מִן דָּא.

לשון הקודש

הסוד של הצד האחר שעומד בסוד של
 אלהים אחרים. זכר ונקבה יחד, זכירה
 בזה ופקידה בזה, ואלו הם שתמיד
 עומדים לרע ואלו כנגד אלו. מכאן
 יוצאים כל סודות האמונה וכל
 הקדשות העליונות, כמו שבארנוה,
 ומכאן יוצאים כל המינים הרעים וכל
 מות וכל הצדדים והמינים הרעים
 בעולם, ובארנוה, וזה בהפוך מזה.

המה רוח הולך ולא ישוב. פקידה לטוב
 – שכתוב (שמות ג) פקד פקדתי אתכם.
 פקידה לרע – שכתוב (תהלים פט) ופקדתי
 בשבט פשעם ובנגעים עונם. וכלם
 סודות עליונים.

כל אלו – זכירה ופקידה – לטוב, אלו
 הן דרגות ידועות, סוד האמונה, זכר
 ונקבה, סוד אחד, זכירה ופקידה, אלו
 הם לטוב. זכירה ופקידה לרע אלו הם

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, הֶכִי הוּא וְדַאי, וּפָאָה אִיהוּ, מָאן דְּחֻלְקִיָּה אֲתִקְיִים בְּסִטְרָא טָבָא, וְלֹא יִרְכִין גְּרַמִּיה לְסִטְרָא אַחְרָא, וְיִשְׁתַּזְיֵב מְנַהוּן. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, הֶכִי הוּא וְדַאי, וּפָאָה מָאן דִּיכִיל לְאַשְׁתַּזְבָּא מֵיָה מִתְהוּא סִטְרָא, וּפָאִין אֵינּוּן צַדִּיקָא, דִּיכִלִּי לְאַשְׁתַּזְבָּא מֵיָהוּ, וְלֹאֲנַחַא קֶרְבָּא בְּהוּא סִטְרָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה בְּמָה. פָּתַח וְאָמַר, (משלי כד) פִּי בְּתַחְבּוּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ מִלְחָמָה וְגו'. מָאן מִלְחָמָה, דָּא מִלְחָמָה דְּהוּא סִטְרָא בִישָׂא, דְּאֶצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְאַנְחָא בֵּיה קֶרְבָּא, וְלִשְׁלִטָּאָה עָלוּי וְלֹאֲשְׁתַּזְבָּא מֵיָה.

תָּא חַזִּי, דִּיעֵקֵב הֶכִי אֲשִׁתַּדֵּל לְגַבִּי עֵשׂוֹ, בְּגִין הֵהוּא סִטְרָא דִּילִיָּה. לְאַתְחַפְּמָא עָלוּי וְלִמְיֻזֵּל עִמִּיה בְּעֵקוּמוֹ בְּכָל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ, בְּגִין לְשִׁלְטָאָה עָלוּי

לשון הקודש

(משלי כד) פִּי בְּתַחְבּוּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ מִלְחָמָה. מִי הַמִּלְחָמָה? זֶה הַמִּלְחָמָה שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד הַרְעֵ שְׂצָרִיךְ אָדָם לְהִלָּחֵם בּוֹ קֶרֶב וְלִשְׁלֹט עָלָיו וְלִהְנַצֵּל מִמֶּנּוּ. **בֵּא** רָאָה שֶׁיַּעֲקֹב בְּךְ הִשְׁתַּדֵּל אֲצֵל עֵשׂוֹ מִשּׁוּם אוֹתוֹ הַצַּד שְׁלוֹ, לְהִתְחַפֵּס עָלָיו וְלִלְכָת עִמּוֹ בְּעַקְמוּמֵיּוֹת בְּכָל מַה שְׂצָרִיךְ כְּדֵי לִשְׁלֹט עָלָיו בְּרֹאשׁ וּבִסּוּף,

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, בְּךְ זֶה וְדַאי. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁחֲלָקוֹ מִתְקִים בְּצַד הַטּוֹב וְלֹא יִרְכִין עִצְמוֹ לְצַד אַחֵר וְיִנְצֵל מֵהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, בְּךְ זֶה וְדַאי, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּכּוֹל לְהִנְצֵל מִמֶּנּוּ מִהַצַּד הַהוּא, וְאֲשֶׁרִי־הֶם הַצַּדִּיקִים שֶׁיִּכּוֹלִים לְהִנְצֵל מֵהֶם וְלִהְלָחֵם קֶרֶב עִם אוֹתוֹ הַצַּד. **אָמַר** רַבִּי חֲזַקְיָה, בְּמָה? פָּתַח וְאָמַר,

בְּרִישָׁא וְסוּפָא, וְכִלְא כְדָקָא יְאוּת. וְרִישָׁא וְסוּפָא
 כְּתָדָא דָּא כְּגוּוּנָא דָּא, כְּמָה דְכְתִיב, (בראשית כה) בְּכַרְתִּי,
 וּלְבַתֵּר בְּרַכְתִּי, שִׁירוּתָא וְסוּפָא כְּתָדָא, דָּא כְּגוּוּנָא
 דָּא. כְּגִין לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי בְּאוּרַח מִיִּשְׂרַל כְּדָקָא חָזִי
 לֵיהּ. וּבְגִין כְּךָ זַכָּאָה אֵיהוּ מָאן דְּאִשְׁתְּוִיב מִנֵּיהּוּ,
 וְיָכִיל לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהּוּ.

תָּא חָזִי, זְכִירָה וּפְקִידָה לְטַב אֵינוּן כְּתָדָא בְּרִזָּא
 דְּמִהִימְנוּתָא, וְזַכָּאָה אֵיהוּ מָאן דְּאִשְׁתְּדַל כְּתָר
 מִהִימְנוּתָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (הושע יא) אַחְרֵי ה' יִלְכוּ
 כְּאַרְיֵה יִשָּׁאֵג וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה חָכִי הוּא וְדָאֵי.

וְתָא חָזִי, בַּר נֶשׁ כַּד צִלִּי צְלוּתִיה, לָא יִימָא עֲלֵיהּ
 זְכַרְנִי וּפְקִידִנִי. כְּגִין דְּאֵיפָּא זְכִירָה וּפְקִידָה
 לְטַב, וְזְכִירָה וּפְקִידָה (דף קס ע"ב) לְבִישׁ, וְזַמִּינִין לְנִטְלָא
 מִלָּה מִן פּוּמָא, וְאַתְיִין לְאַדְכָּרָא חוּבּוּי דְּכַר נֶשׁ

לשון הקודש

שְׂמִשְׁתְּדַל אַחַר הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר
 (הושע יא) אַחְרֵי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשָּׁאֵג וְגו'.
 אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כְּךָ הוּא וְדָאֵי.

וּבְאָ וּרְאָה, כְּשִׂאָדָם מִתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ,
 אַל יֵאמַר עֲלֵיהּ זְכַרְנִי וּפְקִידִנִי, מִשּׁוּם
 שֵׁישׁ זְכִירָה וּפְקִידָה לְטוֹב, וְזְכִירָה
 וּפְקִידָה לְרַע, וְעֵתִידִים לְטַל אֵת הַדְּבֹר
 מִפּוּי, וּבְאִים לְהַזְכִּיר חֲטָאֵי הָאָדָם

וְהַכֵּל כְּרֵאוּי, וְהֵרָאֵשׁ וְהַסּוּף יַחַד זֶה כְּמוֹ
 זֶה, כְּכַתוּב בְּכַרְתִּי, וְאַחַר כְּךָ בְּרַכְתִּי.
 הֵרָאֵשִׁית וְהַסּוּף יַחַד זֶה כְּמוֹ זֶה, כְּדִי
 לְשַׁלֵּט עֲלוּי בְּדַרְדָּר יִשְׂרָהּ כְּרֵאוּי לוֹ,
 וּמִשּׁוּם כְּךָ צַדִּיק הוּא מִי שְׂנַעֲזַל מֵהֶם
 וְיָכֹול לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

כֵּאֵל רְאָה, זְכִירָה וּפְקִידָה לְטוֹב הֵם
 כְּאַחַד כְּסוּד הָאֲמוּנָה, וְאַשְׁרֵי הוּא מִי